

NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE IDEA, PROJEKT, ZADANIA

Rozwój technologii informatycznych prowadzi do szybkiej dominacji cyfrowych form zapisu danych we wszystkich dziedzinach życia społecznego od rynku konsumenckiego, poprzez media, przemysł, naukę po administrację państwową. Archiwizacja materiałów cyfrowych stała się wielkim wyzwaniem współczesnej archiwistyki. Do jej podstawowych problemów należy opracowanie metod gromadzenia, opisu (tzw. metadane), udostępniania i długotrwałego przechowywanego zasobów cyfrowych.

Należy wskazać na trzy główne kierunki rozwoju współczesnej archiwistyki zasobów cyfrowych:

- rozwój informatycznych pomocy archiwalnych,
- digitalizacja materiałów tradycyjnych w celu udostępniania i zabezpieczenia,
- „eDokument” – archiwizacja zapisanej cyfrowo dokumentacji administracji publicznej.

W odpowiedzi na nowe wyzwania konieczne jest włączenie archiwów państwowych w tworzenie „społeczeństwa informacyjnego” poprzez zastosowanie nowych technologii do zarządzania narodowym zasobem archiwalnym. Jednostką realizującą tę misję będzie Narodowe Archiwum Cyfrowe (NAC), którego podstawowym celem będzie upowszechnienie dostępu do informacji i materiałów archiwalnych oraz zabezpieczenie zasobu, przy użyciu technologii informatycznych.

Do najważniejszych zadań Narodowego Archiwum Cyfrowego będą należały:

- archiwizacja dokumentów elektronicznych,
- archiwizacja obiektów digitalizowanych,
- obsługa archiwalnych baz danych,
- kierowanie informatyzacją i digitalizacją w archiwach państwowych,
- usługi informatyczne dla archiwów państwowych i innych jednostek archiwalnych,
- szkolenia i edukacja w zakresie archiwistyki cyfrowej,
- prowadzenie badań naukowych.

Narodowe Archiwum Cyfrowe powstanie z przekształcenia Archiwum Dokumentacji Mechanicznej, przy czym nowa placówka zachowa wszystkie dotychczasowe zadania ADM.

Powstanie NAC implikuje nowe regulacje ustawowe, powstanie nowego zawodu: Archiwista Zasobów Cyfrowych oraz dalszą informatyzację archiwistyki.

Wyzwaniem związanym z powstaniem NAC jest potrzeba modernizacji infrastruktury informatycznej archiwów państwowych. Aktualnie 50% urzędzeń jest całkowicie wyeksploatowanych lub przestarzałych, brakuje szybkich łącz internetowych, infrastruktury sieci teleinformatycznych oraz kadry archiwistów zasobów cyfrowych i informatyków.

Obecnie realizowane są pierwsze projekty związane z tworzeniem NAC:

- prototyp Archiwum Dokumentów Elektronicznych,
- projekt Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej (ZoSIA),
- projekt Systemu Digitalizacji Archiwalnej (SeDAn),
- projekt masowej digitalizacji mikrofilmów,
- powstają pierwsze magazyny danych cyfrowe w archiwach państwowych (AAN, AGAD, AP Poznań, AP Lublin, AP Warszawa, AP Kraków, AP Wrocław),
- powstają pierwsze kompletne pracownie digitalizacji materiałów archiwalnych (AP Poznań).